

ADVIES 37.446/1 VAN DE AFDELING
WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 21 juni 2004 door de Minister van Ambtenarenzaken verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit « houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten », heeft op 8 juli 2004 het volgende advies gegeven :

Strekking en rechtsgrond van het ontwerp

1. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit strekt tot de oprichting van « cellen duurzame ontwikkeling » in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging. Die cellen dienen het beleid inzake duurzame ontwikkeling te ondersteunen en dienen het effect van alle belangrijke overheidsbeslissingen op de duurzame ontwikkeling te evalueren.

Het ontwerp bevat bepalingen over de oprichting, de samenstelling en de opdrachten van de op te richten cellen (hoofdstuk II) en voorziet in het opstellen van een actieplan voor duurzame ontwikkeling (hoofdstuk III). Tot slot wordt het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling belast met het kennismanagement inzake duurzame ontwikkeling (artikel 7), en worden een aantal taken in verband ermee toevertrouwd aan de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling (artikel 8).

2. Het ontworpen besluit, dat aspecten van de inrichting van de rijksbesturen regelt, vindt globaal genomen rechtsgrond in artikel 37 van de Grondwet. Voor artikel 7 ervan, dat een taak aan het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling toevertrouwt, kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 17, tweede lid, van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling. Krachtens die bepaling kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, andere opdrachten dan die welke in de wet zijn opgesomd, toevertrouwen aan de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling. Bijkomend moet voor artikel 7 van het ontworpen besluit, in zoverre het specificceert dat het het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling is dat wordt belast met de taak inzake het kennismanagement, als rechtsgrond een beroep worden gedaan op artikel 16, laatste lid, van de wet van 5 mei 1997, krachtens hetwelk de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de algemene regels vaststelt betreffende de organisatie en de werking van die commissie.

Geen rechtsgrond voor het ontworpen besluit wordt geboden door titel VIII, hoofdstuk IV, van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, waaraan in het tweede lid van de aanhef wordt gerefereerd.

Onderzoek van de tekst

Opschrift

Gelet op het gegeven dat het ontworpen besluit ook van toepassing is op de programmatorische federale overheidsdiensten (artikel 1, 2°) en op het Ministerie van Landsverdediging (artikel 1, 3°), vulle men het opschrift aan met de zinsnede « , de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging ».

Aanhef

1. Gelet op het gegeven dat het ontworpen besluit enkel betrekking heeft op de inrichting van de rijksbesturen, en niet op het eigenlijke statuut van het rijkspersoneel, kan er in het eerste lid van de aanhef mee worden volstaan te verwijzen naar artikel 37 van de Grondwet.

2. Gelet op hetgeen is opgemerkt omtrent de rechtsgrond van het ontworpen besluit, dient het tweede lid van de aanhef te worden weggelaten.

3. In het huidige derde lid van de aanhef (dat het tweede lid wordt) dient meer specifiek te worden verwezen naar de artikelen 16, laatste lid, en 17, tweede lid, van de wet van 5 mei 1997.

4. De in het huidige vierde tot zesde lid van de aanhef vermelde koninklijke besluiten bieden uiteraard geen rechtsgrond aan het ontworpen besluit, worden erdoor niet gewijzigd, noch is hun vermelding noodzakelijk voor een goed begrip ervan.

Behoudens wanneer die besluiten omwille van de duidelijkheid alsnog zouden worden gewijzigd of aangevuld (zie de opmerking bij de slotbepalingen), dienen de genoemde leden uit de aanhef te worden weggelaten.

5. De in het zevende lid opgenomen considerans kan worden weggelaten nu die niet noodzakelijk is voor een goed begrip van het ontworpen besluit, en er evenmin enige hogere rechtsnorm is die een bijzonder motiveringsverplichting oplegt.

6. In het huidige tiende lid van de aanhef schrijve men « artikel 84, § 1, eerste lid, 1° » in plaats van « artikel 84, eerste lid, 1° ».

Artikel 1

Onderdelen van een opsomming mogen niet worden aangeduid door paragraaftekens. Men vervange in artikel 1 derhalve de vermeldingen « § 1° » (Nederlandse tekst), « § 1 » (Franse tekst), « § 2° », (Nederlandse tekst), « § 2 » (Franse tekst) en « § 3° » door de vermeldingen »1°«, »2°« en »3°«.

De verdere onderdelen van de in artikel 1 voorkomende opsomming dienen dan te worden aangegeven door de vermeldingen « a) », « b) », »c) », enzovoort.

Artikel 2

1. In het inleidende zinsdeel van artikel 2 schrijve men « wordt verstaan onder » in plaats van « dient te worden verstaan onder ».

2. Men vervange in artikel 2 de vermeldingen « a) » tot « e) » door de vermeldingen « 1° » tot « 5° » en de in het huidige onderdeel d) voorkomende streepjes door de vermeldingen « a) », « b) » en « c) ».

3. Gelet op artikel 1, 3°, voege men aan de sub artikel 2, a) (lees P), opgenomen omschrijving de zinsnede « , alsmede het Ministerie van Landsverdediging » toe.

4. Met betrekking tot de definitie van « leidend ambtenaar » in artikel 2, b) (lees 2°), kan worden opgemerkt dat de « chef defensie » luidens het koninklijk besluit van 21 december 2001 tot bepaling van de algemene structuur van het Ministerie van Landsverdediging en tot vastlegging van de bevoegdheden van bepaalde autoriteiten, de voorzitter is van het directiecomité van het Ministerie van Landsverdediging. Om die reden redigere men die definitie als volgt : « de voorzitter van het directiecomité van een federale overheidsdienst of de voorzitter van het directiecomité van het Ministerie van Landsverdediging of de voorzitter van een programmatorische federale overheidsdienst; ».

5. Gelet op de sub artikel 2, a) (lees 1°), voorkomende definitie van het begrip « dienst », vervange men in artikel 2, c) (lees 3°), het woord « overheidsdiensten » door het woord « diensten ».

Hetzelfde geldt met betrekking tot de in artikel 2, e) (lees 5°), voorkomende woorden « federale overheidsdiensten ».

6. In artikel 2, d) (lees 4°), schrijve men « het actieplan (...) dat door elke dienst elk kalenderjaar wordt opgesteld » in plaats van « het actieplan (...) van elke dienst dat voor elk kalenderjaar wordt opgesteld ».

In de Nederlandse tekst van artikel 2, d), eerste streepje (lees 4°, a)), vervange men bovendien het woord « zijn » door het woord « is ».

Artikel 4

1. Conform de terminologie die wordt gebruikt in artikel 16, derde lid, van de wet van 5 mei 1997, vervange men in de Nederlandse tekst van artikel 4, 5°, van het ontwerp het woord « verslag » door het woord « rapport ».

2. In artikel 4, 6°, dient de zinsnede « , gewijzigd door het koninklijk besluit van 8 december 2003 » te worden geschrapt.

Hetzelfde geldt ten aanzien van artikel 5, § 1, 2°.

3. Artikel 4, 6°, heeft ook betrekking op de cel duurzame ontwikkeling bij het Ministerie van Landsverdediging. Luidens artikel 12, § 1, van het koninklijk besluit van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling zijn nochtans enkel de federale overheidsdiensten en de programmatorische federale overheidsdiensten vertegenwoordigd in die commissie. Vraag is evenwel of die laatste bepaling niet dient te worden aangepast door erin ook gewag te maken van het Ministerie van Landsverdediging. Er is immers geen reden om geen vertegenwoordiger van dat ministerie op te nemen in de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling.

Artikel 5

1. In het inleidende zinsdeel van artikel 5, § 1, kan het woord « namelijk » worden geschrapt.

In de Nederlandse tekst van artikel 5, § 1, 1° tot 5°, dient telkens het woord « uit » te worden geschrapt. In de Franse tekst van artikel 5, § 1, dient in 1° en 3° het woord « du » te worden vervangen door het woord « le », terwijl in 2° het woord « de » en in 4° en 5° het woorddeel « d » dienen te worden geschrapt.

2. In artikel 5, § 1, 2°, van het ontwerp wordt verwezen naar de « expert » bedoeld in artikel 12, § 1, van het koninklijk besluit van 1 december 1998. In die bepaling wordt evenwel geen melding gemaakt van een « expert », wel van een « vertegenwoordiger » van elke federale overheidsdienst en programmatorische federale overheidsdienst. De gemachtigde bevestigt dat beoogd wordt effectief naar die vertegenwoordigers te verwijzen. De tekst van artikel 5, § 1, 2°, van het ontwerp dient in die zin te worden aangepast.

3. In artikel 5, § 2, schrijve men « Wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen » in plaats van « In functie van de behoeften van de dienst ».

Artikel 6

Een indeling in paragrafen is niet raadzaam wanneer elke paragraaf slechts uit één lid bestaat en die indeling niet kan bijdragen tot een meer duidelijke voorstelling van het ingedeelde artikel. De indeling van artikel 6 in twee paragrafen die elk slechts uit één lid bestaan, kan derhalve vervallen.

Een gelijkaardige opmerking geldt ten aanzien van artikel 8.

Slotbepalingen

1. Voor het opschrift « Slotbepalingen » dient de vermelding « Hoofdstuk IV » te worden aangebracht.

2. Bij de artikelen 7 en 8 van het ontwerp worden impliciet respectievelijk het reeds genoemde koninklijk besluit van 1 december 1998 en het koninklijk besluit van 25 februari 2002 aangevuld. Het verdient aanbeveling de artikelen 7 en 8 van het ontwerp in die besluiten te integreren.

Tevens rijst de vraag of ook best het koninklijk besluit van 7 november 2000 houdende oprichting en samenstelling van de organen die gemeenschappelijk zijn aan iedere federale overheidsdienst niet wordt aangevuld met een referentie aan de cellen duurzame ontwikkeling, nu ook die cellen organen zijn die gemeenschappelijk zijn aan alle federale overheidsdiensten en aan alle programmatorische federale overheidsdiensten.

De kamer was samengesteld uit :

De heren :

M. Van Damme, kamervoorzitter;

J. Baert en J. Smets, staatsraden;

G. Schrans en M. Rigaux, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevr. A. Beckers, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. Baert.

Het verslag werd uitgebracht door de heer L. Van Calenbergh, auditeur.

De griffier,

A. Beckers.

De voorzitter,

M. Van Damme.